

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-146/13

Španělské království
v.
Evropský parlament
a
Rada Evropské unie

„Žaloba na neplatnost — Provádění posílené spolupráce — Vytvoření jednotné patentové ochrany — Nařízení (EU) č. 1257/2012 — Článek 118 první pododstavec SFEU — Právní základ — Článek 291 SFEU — Přenesení pravomocí na orgány mimo Evropskou unii — Zásady autonomie a jednotného použití unijního práva“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 5. května 2015

1. *Sbližování právních předpisů — Průmyslové a obchodní vlastnictví — Patentové právo — Evropský patent s jednotným účinkem — Nařízení č. 1257/2012 stanovující podmínky pro provádění jednotného účinku — Předmět*

[Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1257/2012, čl. 1 odst. 2 a čl. 2 písm. b) a c)]

2. *Akty orgánů — Volba právního základu — Kritéria — Nařízení č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany — Přijetí na základě čl. 118 prvního pododstavce SFEU — Přípustnost*

(Článek 4 SFEU a čl. 118 první pododstavec SFEU; nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1257/2012)

3. *Žaloba na neplatnost — Žalobní důvody — Zneužití pravomoci — Pojem*

(Článek 263 SFEU)

4. *Akty orgánů — Nařízení — Provedení členskými státy — Povinnost provádět právně závazné akty Unie — Pojem — Stanovení výše udržovacích poplatků za evropské patenty s cílem umožnit Evropskému patentovému úřadu plnit úkoly, které mu měly být svěřeny členskými státy účastnícími se posílené spolupráce v oblasti jednotné patentové ochrany, nařízením č. 1257/2012 — Zahrnutí — Porušení článku 291 SFEU z důvodu přiznání prováděcích pravomocí uvedeným členským státům, a nikoli Komisi nebo Radě — Neexistence*

[Článek 291 odst. 1 a 2 SFEU; nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1257/2012, čl. 9 odst. 1 písm. e) a odst. 2]

5. *Orgány Evropské unie — Výkon pravomocí — Přenesení — Přenesení pravomocí na Evropský patentový úřad nebo na členské státy účastníci se posílené spolupráce v oblasti jednotného patentu — Neexistence*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1257/2012)

6. *Žaloba na neplatnost — Pravomoc unijního soudu — Přezkum legality mezinárodní smlouvy nebo vnitrostátního aktu — Vyloučení*

(Článek 263 SFEU)

7. *Akty orgánů — Nařízení — Přímá použitelnost — Prováděcí pravomoc přiznaná členskými státy — Přípustnost*

(Článek 288 druhý pododstavec SFEU; nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1257/2012)

1. Nařízení č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, nemá v žádném případě za cíl upravit, byť částečně, podmínky udělování evropských patentů, které jsou upraveny výlučně Úmluvou o udělování evropských patentů, a nikoli unijním právem, a ani nezačleňuje postup při udělování evropských patentů stanovený v uvedené úmluvě do unijního práva.

Naproti tomu z kvalifikace nařízení č. 1257/2012 jako „zvláštní dohody ve smyslu článku 142 Úmluvy o udělování evropských patentů“, která je obsažena v čl. 1 odst. 2 uvedeného nařízení, nutně vyplývá, že se toto nařízení omezuje jednak na stanovení podmínek, za nichž může být evropskému patentu, který byl dříve udělen Evropským patentovým úřadem v souladu s ustanoveními uvedené úmluvy, přiznán na žádost jeho majitele jednotný účinek, a jednak na definování tohoto jednotného účinku.

(viz body 30, 31)

2. Volba právního základu unijního aktu se musí zakládat na objektivních skutečnostech, které mohou být předmětem soudního přezkumu, mezi něž patří zejména cíl a obsah tohoto aktu.

Cílem nařízení č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, jež se zakládá na čl. 118 prvním pododstavci SFEU, je vytvoření jednotné patentové ochrany a jeho ustanovení vyjadřují vůli unijního normotvůrce zajistit jednotnou ochranu na území zúčastněných členských států. Z toho vyplývá, že jednotná patentová ochrana zavedená tímto nařízením je způsobilá zamezit rozdílům v patentové ochraně v zúčastněných členských státech, a tudíž směřuje k jednotné ochraně ve smyslu čl. 118 prvního pododstavce SFEU. Toto ustanovení je tudíž náležitým právním základem k přijetí nařízení č. 1257/2012.

V tomto ohledu je třeba uvést, že výše zmíněný čl. 118 první pododstavec SFEU zmocňuje unijního normotvůrce k přijetí opatření o vytvoření evropských práv duševního vlastnictví, která zajistí jednotnou ochranu práv duševního vlastnictví v Unii. Toto ustanovení, které bylo do Smlouvy o FEU začleněno Lisabonskou smlouvou, specificky odkazuje na vytvoření a fungování vnitřního trhu, který podle článku 4 SFEU spadá do sdílených pravomocí Unie. Pokud jde dále o výraz „v Unii“, obsažený ve výše uvedeném ustanovení, jelikož je pravomoc svěřená tímto článkem vykonávána na základě posílené spolupráce, evropské právo k duševnímu vlastnictví takto vytvořené a jednotná ochrana, kterou toto právo přiznává, nemusí platit v celé Unii, nýbrž pouze na území zúčastněných členských států.

(viz body 39–41, 43, 44, 51, 52)

3. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 56)

4. Stanovení výše udržovacích poplatků souvisejících s evropskými patenty a podílů pro jejich rozdělení, obsažené v čl. 9 odst. 2 nařízení č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, je provedením právně závazného aktu Unie ve smyslu čl. 291 odst. 1 SFEU. Výše uvedených udržovacích poplatků musí totiž nutně pokrývat náklady vynaložené Evropským patentovým úřadem na plnění dodatečných úkolů, které mu mají být podle článku 143 Úmluvy o udělování evropských patentů svěřeny zúčastněnými členskými státy. Tyto úkoly jsou přitom vnitřně spjaté s prováděním jednotné patentové ochrany, která byla vytvořena nařízením č. 1257/2012.

Kromě toho nelze důvodně tvrdit, že by k provedení čl. 9 odst. 2 nařízení č. 1257/2012 byly nezbytné jednotné podmínky, takže by svěřením prováděcích pravomocí zúčastněným členským státům bylo porušením čl. 291 odst. 2 SFEU. Ačkoli čl. 9 odst. 1 písm. e) uvedeného nařízení stanoví, že zúčastněné členské státy pověří Evropský patentový úřad úkolem, kterým je výběr a správa udržovacích poplatků za evropský patent, z žádného ustanovení tohoto nařízení nevyplývá, že by výše těchto udržovacích poplatků měla být pro všechny zúčastněné členské státy jednotná. Navíc z kvalifikace nařízení č. 1257/2012 jako zvláštní dohody ve smyslu článku 142 Úmluvy o udělování evropských patentů a ze skutečnosti, že stanovení výše udržovacích poplatků a podílů pro jejich rozdělení přísluší užšímu výboru správní rady Evropské patentové organizace, nutně vyplývá, že veškerá nezbytná opatření k provedení čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení musí nutně přijmout zúčastněné členské státy, a nikoli Komise nebo Rada, neboť Unie není na rozdíl od jejich členských států smluvní stranou uvedené úmluvy.

(viz body 73–75, 78, 81–83)

5. Vzhledem k tomu, že unijní normotvůrce nepřenesl na členské státy účastníci se posílené spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany nebo na Evropský patentový úřad vlastní prováděcí pravomoci, které by mu příslušely na základě unijního práva, zásady vytýčené v judikatuře Soudního dvora v oblasti přenesení diskreční pravomoci se neuplatní.

(viz body 84, 87)

6. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 101, 102)

7. Přímá použitelnost nařízení, stanovená v čl. 288 druhém pododstavci SFEU, vyžaduje, aby jeho vstup v platnost a jeho použití ve prospěch nebo neprospěch právních subjektů byly nezávislé na jakémkoli opatření k provedení do vnitrostátního práva, ledaže dotčené nařízení ponechává na členských státech, aby samy přijaly právní, správní a finanční předpisy nezbytné k tomu, aby mohla být ustanovení uvedeného nařízení použita.

Tak je tomu v případě nařízení č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, neboť unijní normotvůrce sám ponechal na členských státech, aby k tomu, aby mohla být ustanovení tohoto nařízení použita, přijaly vícero opatření v právním rámci stanoveném v Úmluvě o udělování evropských patentů a dále aby zřídily jednotný patentový soud, který je, jak je připomenuto v bodech 24 a 25 odůvodnění uvedeného nařízení, nezbytný k zajištění řádného fungování tohoto patentu, ustálenosti judikatury, a tím i právní jistoty a přiměřenosti nákladů pro majitele patentů.

(viz body 105, 106)